

بررسی شرایط ناخوش این روزهای صنعت سیمان

در مصاحبه با مهندس عبدالرضا شیخان

دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان

■ مهندس عبدالرضا شیخان
دبیر انجمن کارفرمایان صنعت سیمان

بر اساس محاسبات صورت گرفته و آمار به دست آمده، مجموع کل سیمان مورد نیاز پروژه‌های عمرانی کشور تا پایان سال ۱۴۰۰، حدود ۸۵ میلیون و ۱۰۰ هزار تن مربوط به پروژه‌های وزارت راه از جمله ساخت جاده‌های کوهستانی، بزرگراه، راه‌آهن، بازسازی و و احداث فرودگاه و بندر، حدود ۴۰ میلیون تن برای پروژه‌های وزارت نیرو شامل احداث سد های کوچک و بزرگ و طرح‌های آبرسانی و فاضلاب، حدود ۲۰ میلیون تن برای طرح‌های وزارت نفت از جمله احداث پالایشگاه و مجتمع‌های پتروشیمی و خطوط لوله نفت و حدود ۲۰ میلیون تن برای پروژه‌های وزارت صنایع شامل ساخت و توسعه شهرک‌های صنعتی مورد نیاز است.

بدیهی است که چنین آماري نشان‌دهنده اهمیت سیمان به عنوان یکی از صنایع راهبردی است که نقش مهمی را در توسعه اقتصادی و عمران ملی ایفا می‌کند. از این رو، می‌توان اذعان کرد که تولید سیمان به عنوان یکی از شاخص‌های رشد و توسعه در کشورهای در حال توسعه شناخته می‌شود.

همچنین با توجه به محورهای مهم سند چشم‌انداز دو ساله کشور مرتبط با بخش صنعت و معدن که تاکید فراوان بر صادرات غیرنفتی دارد، توسعه صنعت سیمان علاوه بر ارزآوری بالا موجب اشتغال‌زایی فراوان می‌شود. با توجه به نقش مهمی که سیمان در اقتصاد ایران از جنبه‌های مختلف دارد، اهمیت بررسی وضعیت این صنعت دوچندان می‌باشد.

در حال حاضر صنعت سیمان ایران با چالش‌های زیادی در زمینه تولید و صادرات مواجه است. از یک‌سو، هزینه‌های سرسام‌آور تولید سیمان شامل هزینه‌های سوخت، حمل‌ونقل و دستمزدها و از سوی دیگر مشکلات صادراتی مانند تعرفه‌های واردات کشورهای مقصد و عوارض صادرات موجب شده که فعالان صنعت سیمان از آینده این صنعت نگران باشند. برای بررسی اتفاقاتی که در مدت گذشته موجب ایجاد تنش در صنعت سیمان شده است با عبدالرضا شیخان، دبیر انجمن کارفرمایان صنعت سیمان گفت‌وگویی انجام شده است که در ادامه می‌خوانید.

*** مهم‌ترین چالش حال حاضر صنعت سیمان ممنوعیت صادرات این کالا به عراق است؛ علت اصلی این ممنوعیت چیست؟**

از ابتدای امسال دولت عراق اعلام کرد به دلیل حمایت از تولید داخلی و تولید سیمان به اندازه کافی و مورد نیاز بازار این کشور، واردات سیمان ممنوع می‌شود. این ممنوعیت تنها مختص به ایران نبود و بسیاری از کشورهای صادرکننده سیمان به عراق

نیز مشمول این ممنوعیت قرار گرفتند. نبود امنیت و رکود حاکم بر اقتصاد این کشور نیز از دلایل دیگر ممنوعیت واردات صادرات به عراق بود که از سوی دولت عراق مطرح شد.

* از نظر شما این ادعای دولت عراق تا چه اندازه صحت دارد؟

اینکه نیاز کشور عراق به سیمان یک نیاز اساسی است، بر کسی پوشیده نیست. از سوی دیگر بدیهی است که باتوجه به شرایط اقتصادی و امنیتی عراق میزان تولید سیمان در این کشور کفاف نیاز داخل را نمی‌دهد، به هر حال، بر اساس اعلام دولت عراق در حال حاضر کشورهای صادرکننده سیمان به این کشور در ممنوعیت قرار دارند. اما از اواسط تیر، نیاز آنها به سیمان افزایش یافته و مجبور به واردات هستند.

* این اقدام دولت عراق چه خسارتی را به صادرکنندگان ایرانی وارد می‌کند؟

به‌طور متوسط در شرایط عادی، ماهانه ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار تن سیمان به کشور عراق صادر می‌شود که اکنون با شرایط کنونی این میزان سیمان مازاد برای تولیدکننده است.

* آیا برای رفع این ممنوعیت، مذاکره ای با مقامات عراق انجام شده است؟

بله. جلساتی با حضور معاون معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت و همچنین مسوولان عراقی در این کشور داشتیم که توافقات خوبی حاصل شد و عراقی‌ها قول دادند به محض آزاد شدن واردات سیمان به این کشور، ایران را در اولویت قرار دهند و قرار است بر اساس وعده دولت عراق این ممنوعیت پس از ماه مبارک رمضان برداشته شود. البته در حال حاضر حدود ۳۰۰ هزار تن سیمان به اقلیم کردستان عراق صادر می‌شود.

* یکی از مشکلات صادرکنندگان سیمان به عراق موضوع تعرفه است. آیا در صورت رفع ممنوعیت اعمال شده از سوی دولت عراق اقدامی برای این مشکل انجام خواهد شد؟

امیدواریم که این مشکل صادرکنندگان نیز برطرف شود. البته قرار است با طرف عراقی بعد از آغاز صادرات سیمان صحبت‌هایی نیز درباره تعرفه‌ها انجام دهیم تا بتوانیم با اصلاحات تعرفه صادرات سیمان به بازار عراق حضور پررنگی در بازار این کشور داشته باشیم.

* با توجه به شرایط کنونی، آیا بازار صادراتی دیگری جایگزین بازار عراق می‌شود؟

بازارهای صادراتی مناسبی برای سیمان وجود دارد که شامل افغانستان و کشورهای حوزه مشترک المنافع (CIS) می‌شود که این روزها وضعیت تجارتشان با ایران بهبود یافته است. همچنین رایزنی‌هایی نیز با کشورهای آفریقایی صورت گرفته است تا بتوان بازار صادراتی را تا کشورهای آفریقایی گسترش داد.

* آمارها نشان می‌دهد که درحوزه صادرات سیمان، ایران با افت ۲۰ درصدی در سال ۲۰۱۴ مواجه بوده است. این آمار مورد تایید شما هست؟

بله. در سال ۲۰۱۵ صادرات سیمان ایران با افت ۲۰ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۴ به ۱۵ میلیون و ۹۲ هزار و ۴۳۸ تن رسید. ایران در سال ۲۰۱۴ چهارمین تولیدکننده بزرگ سیمان در جهان بود و در سال ۲۰۱۵ رتبه ایران در بین تولیدکنندگان بزرگ سیمان در جهان به رتبه پنجم، تنزل یافت. در حال حاضر، ۷۳ کارخانه تولید سیمان در ایران وجود دارد و در سال ۲۰۱۵ ظرفیت تولید سیمان در ایران معادل ۷۹ میلیون و ۷۰۶ هزار تن بود که تغییر چندانی را نسبت به سال ۲۰۱۴ نشان نمی‌دهد، در حقیقت برای نخستین بار در ۱۰ سال اخیر، در سال گذشته، درصد افزایش ظرفیت تولید سیمان در ایران به صفر رسید.

* این اتفاق چه عواقبی در پی دارد؟

افزایش نیافتن ظرفیت تولید سیمان از یک سو و نبود تقاضا از سوی دیگر، نشان‌دهنده وضعیت نامناسب این صنعت

است. بنابراین حذف ایران از سوی کشورهای واردکننده سیمان به عراق نشانه خوبی برای تولیدکنندگان این صنعت در کشورمان نیست، زیرا با توجه به کمبود تقاضا در داخل، حفظ بازار عراق برای تولیدکنندگان از اهمیت زیادی برخوردار است. به نظر می‌رسد وعده‌های تازه دولت عراق امید تازه‌ای را بین تولیدکنندگان سیمان ایران ایجاد کرده است. در سال‌های اخیر، به دلیل تحریم‌های اقتصادی علیه ایران و کاهش میزان ساخت‌وسازها، شرایط برای تولیدکنندگان سیمان سخت بوده و مشکلات زیادی گریبانگیر این صنعت شده که در این بین، بیشترین میزان صادرات سیمان ایران نیز به کشور عراق انجام می‌شود زیرا به دلیل شرایط مکانی و با توجه به نزدیکی کارخانه‌ها به مرزهای شهرهای غربی دسترسی ایران به بازارهای عراق راحت‌تر است.

*** رکود حاکم بر صنعت سیمان، در حال حاضر تولیدکنندگان این صنعت را از بروز مشکلات بیشتر نگران کرده است. به اعتقاد شما راهکار رفع این نگرانی از سوی دولت چه می‌تواند باشد؟**

اصولاً پرداخت تسهیلات ارزان یکی از ابزارهای لازم برای رونق بخش تولید است که باید این موضوع را دولت هرچه سریع‌تر در دستور کار خود قرار دهد. اما در حال حاضر صنعت سیمان برای رفع رکود در این حوزه دو درخواست از دولت دارد، نخست آنکه دولت یک سال تنفس برای پرداخت اقساط بدهی واحدهای تولیدی سیمانی تعیین کند تا آنها بتوانند ضمن تامین نقدینگی تاحدودی مشکلات خود را برطرف کنند. در کنار این موضوع اجازه دهد تا خط اعتباری برای صنعت سیمان در نظر گرفته شود. اینکه تصور می‌شود تزریق نقدینگی موجب خروج رکود از این صنعت می‌شود، تصوری اشتباه است. صنعتگران این حوزه بیش از نقدینگی به حمایت‌های دیگری برای رونق خط تولید خود دارند.

*** پیشنهاد شما به‌طور دقیق از ارائه خط اعتباری چیست؟**

ما پیشنهاد داده‌ایم که در این خط اعتباری ۵ میلیارد تومان برای تامین برق واحدهای تولیدی و ۱۰ میلیارد تومان برای تامین سوخت واحدهای تولیدی در نظر گرفته شود تا از این طریق به تولیدکننده فرصت کافی داده شود تا بتواند روی پای خود بایستد.

*** آیا برنامه‌ای برای تعامل بیشتر با عراق پس از لغو ممنوعیت صادرات سیمان در نظر دارید؟**

جدول سهمیه‌بندی سیمان به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارائه شده و بر این اساس شرکت‌هایی که باید صادرکننده به عراق باشند، مشخص می‌شوند. از سوی دیگر با عراق به توافق رسیدیم که شرکت‌های صادرکننده سیمان را معرفی کنیم و شرکت‌های عراقی نیز تاجران فعال خود را معرفی خواهند کرد. بدین ترتیب امیدواریم تعامل مناسبی بین تولیدکنندگان ایرانی و تاجران عراقی ایجاد شود.

*** خبرها حاکی از آن است که قیمت سیمان با آغاز فصل تابستان افزایش می‌یابد. صحت این اخبار مورد تایید شما است؟**

بازار سیمان در سایه مشکلات اقتصادی وضعیت مناسبی ندارد؛ تا جایی که اغلب واحدهای سیمانی در سال گذشته ناچار به خاموش کردن کوره‌های سیمانی خود شدند. اما از آنجا که در صنعت سیمان به رسم هر ساله افزایش ۱۷ تا ۲۵ درصدی اعمال می‌شود، سال گذشته هم سیمانی‌ها درصد این افزایش قیمت بودند تا اینکه پس از نامه‌نگاری‌های بسیار با وزارت صنعت در راستای بخشنامه معاون اول رییس‌جمهور در باب کنترل قیمت‌ها، سیمانی‌ها متوجه شدند در بازار داخلی دیگر کشتی برای افزایش قیمت سیمان وجود ندارد و باید تا تیرماه سال ۹۵ به سمت تعادل‌سازی قیمت‌ها حرکت کنند. اساساً قرار است تا ۱۵ تیرماه قیمت‌های جدید سیمان اعلام شود. در حال حاضر در حال جمع‌آوری اطلاعات هستیم و در ماه رمضان اطلاعات ارزیابی می‌شود و پس از ماه رمضان قیمت‌ها را اعلام می‌کنیم.

*** با توجه به شرایط موجود، این افزایش قیمت موجب رکود بیشتر در بازار سیمان نمی‌شود؟**

خیر. چراکه از سال ۹۳ نرخ سیمان هیچ‌گونه افزایشی نیافت این در حالی است که هزینه تمام شده سیمان بالا رفته و حتماً

باید قیمت سیمان افزایش پیدا کند، علاوه بر اینکه در مقطعی با کاهش قیمت نیز مواجه بودیم. اگر بخواهیم این صنعت را سرپا نگه داریم باید حتما افزایش قیمت را برای آن در نظر بگیریم.

*** وضعیت سیمان در تولید و شاخص‌های آن در دوماه ابتدایی امسال را در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

بر اساس مقایسه‌های آماری، دو ماه اول امسال نسبت به دو ماه اول پارسال تغییری در تولید و شاخص‌های سیمان به وجود نیامده است و آمارها ثابت است. اما براساس عزم دولت برای بهبود وضعیت ساخت و ساز، به افزایش مصرف در آینده نزدیک امیدوار هستیم.

*** سال گذشته دولت وعده داده بود که مابه‌التفاوت سوخت کارخانه‌هایی که از مازوت استفاده می‌کنند را بپردازد که در عمل چنین اتفاقی رخ نداد. آیا این وعده دولت در سال ۹۵ تحقق خواهد یافت؟**

قرار است آنچه دولت بابت گاز سال ۹۳ به صنایع سیمان بدهکار است، در سال جدید پرداخت شود. امیدواریم این وعده عملی شود. با این شرایط پیش‌بینی می‌شود که در سال جدید شرایط بهتری در صنعت سیمان رقم بخورد.

*** به اعتقاد شما با توجه به رکودی که در بازار سیمان وجود دارد، بهترین راهکار دولت برای کمک به خروج این صنعت از رکود چیست؟ نگاه اصلی صنعتگران در حوزه سیمان و فولاد به بخش مسکن است که می‌تواند موتور محرک اصلی برای تحریک بازار باشد. از سوی دیگر انتظار می‌رود دولت با سیاست‌گذاری در بخش مسکن، زمینه را برای خروج از رکود در این بخش فراهم کند. در همین راستا وزارت راه و شهرسازی قرار است که چنین سیاستی را دنبال کند، اما هنوز اتفاقی در این بخش رخ ن داده است. امیدواریم دولت به این موضوع توجه بیشتری نشان دهد تا در سال جدید مسکن از رکود خارج شود و این موتور محرک موجب به حرکت درآمدن صنایع توسعه‌ی کشور نظیر سیمان، فولاد و سایر صنایع ساختمانی شود.**

*** تعادل**

کلیه مقالات چاپ شده در شماره های قبلی ماهنامه فن آوری سیمان
جدیدترین نسخه چاپ شده ماهنامه فن آوری سیمان به صورت الکترونیکی
کتابخانه دیجیتال شامل صدها کتاب تخصصی و معرفی کتب تخصصی صنعت سیمان
آشنایی با فرایند تولید سیمان و تاریخچه تولید آن
آمار و اطلاعات تخصصی سیمان
مطالب، تصاویر و فیلم های آموزشی مربوط به صنعت سیمان
مصاحبه با مدیران صنعت سیمان
گزارش همایش ها و نمایشگاه های تخصصی
ارائه لیست تامین کنندگان تخصصی قطعات و تجهیزات
سایت های مرتبط و مطالب متنوع تخصصی صنعت سیمان و ...

فن آوری سیمان
اطلاعات تخصصی
صنعت سیمان را در
سایت
ماهنامه علمی تخصصی ببینید.

www.cementtechnology.ir
E-mail: cement_technology@yahoo.com

۲۲۸۹۱۴۲۹
۲۲۸۹۲۴۵۲
۲۲۸۶۱۳۴۳
۲۲۸۸۳۳۰۶